

INFORMAČNÍ MATERIÁL PRO ZAMĚSTNAVATELE

JAK DÁT ŠANCI ŽENÁM S PROSTITUČNÍ MINULOSTÍ

SPOLEK PRO OCHRANU ŽEN, Z. S.

2020

1. KDO JSME A ČÍM SE ZABÝVÁME

Spolek pro ochranu žen iniciovaly přímo prostitutky z erotických privátů, které si všimly skutečnosti, že až 90% jejich kolegyní nezačalo s prostitucí ani kvůli drahým kabelkám, ani kvůli tomu, že by prostituce byla jejich životní sen, ale proto, že se dostaly do finančních potíží a nevěděly, jak je vyřešit jinak. Jedná se o další názorový proud prostitutek angažovaných v různých spolcích, které se v ČR zabývají prostitucí.

Tyto prostitutky shromáždily kolem sebe tým lidí a od roku 2016 působí jako dobrovolnice pod hlavičkou Spolku pro ochranu žen. Jsou ve spolku rovnocennými partnery a přímo ovlivňují to, čemu se spolek věnuje a co prosazuje. Podle našeho názoru by se ženy měly prostituci věnovat ideálně jen proto, že chtějí zdánlivě snadný výdělek, ale ne proto, aby vyřešily bezvýchodnou finanční situaci (matky samoživitelky, zadlužené, ženy po odchodu z dětského domova nebo ženy jinak znevýhodněné na trhu práce).

Prostituci způsobenou sociální nouzí (až 90%) považujeme za vážné selhání státu a aktivně bojujeme proti ní. Věnujeme se osvětě a upozorňujeme politiky na souvislosti mezi vážnými sociálními problémy a prostitucí. Mimo jiné si zakládáme na tom, že už od roku 2017 nebereme žádné dotace a vše hradíme z prodeje vína z malého rodinného vinařství Víno Kurial.

Od počátku vzniku našeho spolku se zabýváme možnostmi návratu žen s prostituční minulostí na legální trh práce. Čerpáme ze zkušeností našich dobrovolnic a neziskových organizací, které podle našich interních informací zaměstnávají aktivní prostitutky jako dobrovolnice a dokážou tyto ženy motivovat k vysokým pracovním výkonům mimo oblast prostituce. Všechny tyto poznatky vám teď nabízíme k praktickému využití při návratu těchto žen zpět na společensky respektovaná pracovní místa.

VÍCE INFORMACÍ O NÁS

sídlo: Spolek pro ochranu žen, z. s., Na Valtické 60, 691 41 Břeclav - Charvátská Nová Ves

působnost: celá ČR

email: spolekproochranuzen@seznam.cz

mobil: 705001931

náplň práce spolku: <https://www.spolekproochranuzen.cz/co-delame/>

facebook: <https://www.facebook.com/Spolekproochranuzen/>

2. SKRYTÉ SCHOPNOSTI PROSTITUTEK A VHODNÉ REKVALIFIKACE

SCHOPNOST EMPATIE A REPREZENTATIVNÍ VZHLED

- prostitutka musí umět komunikovat s každým mužem, který ji osloví jako zákazník
- musí umět zaujmout příjemným vzhledem a schopností naslouchat, vést nezávaznou konverzaci
- prostitutka, která to nedokáže, může mít nižší výdělků a dokonce s ní můžou kuplíři ukončit spolupráci z důvodu stížností ze strany zákazníků nebo kolegyní
- po rekvalifikaci se mohou uplatnit jako **recepční** (střední vzdělání s maturitou), **prodavačky** zejména v obchodech, které kladou důraz mimo jiné na reprezentativní vzhled (střední vzdělání s maturitou), nebo **asistentky** (střední vzdělání s maturitou)
- v případě práce asistentky je potřeba dbát na to, aby zaměstnavatel nezneužíval prostituční minulosti ženy a aby od ní nepožadoval sexuální služby

SCHOPNOST PRÁCE S HLASEM

- už od 90. let kontaktuje většina prostitutek své zákazníky po telefonu
- prostitutka musí umět přesvědčit po telefonu zákazníka, aby ji navštívil
- pokud to nedokáže, má výrazně nižší výdělků než ta, která s hlasem pracovat umí
- nejefektivnější je schopnost pracovat s hlasem v kombinaci se schopností empatie
- po rekvalifikaci se nejlépe uplatní například jako **dispečerky taxislužby** nebo **pracovnice zákaznické podpory** (například infolinky mobilních operátorů a dalších společností)
- není pro ně vhodný aktivní telemarketing, protože není spojen s pevnou měsíční mzdou a může je motivovat k tomu, aby si stále přivydělávaly prostitutí

SCHOPNOST UPLATNIT SVOU PROSTITUČNÍ MINULOST

- několik organizací v ČR zaměstnává ženy, které mají zkušenosti s prací v prostituci
- jedná se o organizace typu charity nebo spolky, které se zabývají tématem prostituce z různých úhlů pohledu, případně rovností žen a mužů
- zároveň se jedná o interní informace a většina těchto organizací nezveřejňuje, které ze zaměstnankyní mají zkušenost s prací v prostituci
- aby mohly tyto ženy uspět v týmu, je nutné přátelské klima v organizaci, které je podporuje ve snaze zvládnout jinou práci než prostituci
- zároveň tomu brání předsudky ze strany obchodních partnerů, případně zaměstnanců jiných organizací
- v praxi někdy hrozí negativní reakce dokonce ze strany těch zaměstnanců jiných organizací, kteří jinak popírají, že by předsudky měli
- do budoucna je podle nás ke zvážení, zda se mohou ženy s prostituční minulostí uplatnit jako asistentky prevence (v lokalitách se zvýšeným výskytem prostituce), expertky na téma prostituce (zejména ty s maturitou a vyšším vzděláním) nebo koordinátorky dobrovolníků (zejména v organizacích, které spolupracují s dobrovolnicemi z řad prostitutek)
- důležitou podmínkou by bylo, že se taková žena nebojí prozrazení toho, že se živila jako prostitutka (takových prostitutek je sice naprostá menšina, ale existují)
- ideální by na takovou pozici byla žena, která se nebojí prozrazení, není závislá na drogách ani na alkoholu a má maturitu nebo vyšší vzdělání, přičemž pracuje pro organizaci, která jí dokáže zajistit bezpečné, přátelské prostředí

3. CO BRÁNÍ PROSTITUTKÁM SNAŽIT SE O ZMĚNU PROFESE A JAK JIM V TOM MŮŽETE POMÁHAT

Častým argumentem je, že prostitutkám nikdo nebrání změnit profesi a že můžou jít kdykoliv pracovat na pokladnu do supermarketu. Také se často mluví o tom, že prostitutky nechtějí vykonávat “normální práci”, protože si zvykly na vysoké příjmy.

Je pravda, že mladé “neokoukané” ženy mohou jako prostitutky vydělávat okolo 100000 měsíčně. Takových je ale naprostá menšina. Průměrný hrubý příjem prostitutek v ČR je 40000 Kč, přičemž náklady na inzerci (nejčastější způsob, jak prostitutky oslovují zákazníky) mohou přesáhnout i 10000 Kč měsíčně. Příjmy prostitutek také klesají s věkem a fyzickou sešlostí. Příjmy starších prostitutek a prostitutek v sociálně vyloučených lokalitách se mohou pohybovat pod úrovní průměrné mzdy v ČR, nebo dokonce na úrovni minimální mzdy.

Podle zjištění více organizací včetně té naší většina prostitutek v ČR začne s touto profesí z důvodu sociální nouze, kterou nevědí, jak vyřešit jinak. Jejich počet se odhaduje cca na 13000 žen. Je mezi nimi až polovina matek samoživitelek. Dále jsou mezi nimi ženy v exekuci, ženy po opuštění dětského domova nebo ženy jinak znevýhodněné na trhu práce.

Typický příklad je matka samoživitelka, která dlouhodobě nedostává výživné, nemá dostatek finančních prostředků pro sebe a pro své děti, hrozí jí vystěhování z bytu, nemá peníze na nákup potravin a hrozí jí vystěhování z bytu. Problémem je nízká informovanost žen o tom, jak řešit finanční potíže, a kromě toho také problematická dostupnost sociálních dávek na některých úradech práce. Tato matka samoživitelka ví, že musí do týdne zaplatit nájem, jinak bude vystěhována z bytu a hrozí jí odebrání dětí, z důvodu, že jim nedokáže zajistit vše potřebné.

Když už vyčerpala všechny možnosti, o kterých ví, požádá o práci v erotickém podniku. Jako začátečnice je “neokoukaná” a vydělá hodně peněz, i desítky tisíc během několika dní. Díky tomu zaplatí nájem a ještě jí zbyde větší částka. Nabude dojmu, že svůj problém vyřešila, a začne pracovat jako prostitutka. Často trvá několik let, než jí poklesnou příjmy a než si uvědomí, že toto nebyla správná cesta. V tu chvíli už si ale nevěří a neví, jak vysvětlit, kde pracovala posledních několik let. Proto pracuje stále jako prostitutka, přestože jsou její příjmy mnohem nižší než na začátku a chtěla by změnit profesi. Řada psychologů se shoduje na tom, že už během několika měsíců v prostituci žena ztrácí sebeúctu a je přesvědčena, že nezvládne jinou práci než prostituci.

Pro nás z toho vyplývá, že sociální prevence prostituce je mnohem jednodušší, než komplikovaně vracet na trh práce aktivní prostitutky, které v určité životní fázi už nejsou schopné nebo se nechtějí živit prostitucí. Z výše uvedených důvodů jsou pro změnu profese nejperspektivnější ženy starší 35 let (ve výjimečných případech mladší), kterým klesají příjmy z prostituce a začínají si uvědomovat, že by chtěly změnit svůj život. Nejlepší prevence je předcházet sociálním problémům, které přivádějí ženy k

prostituci, jako je například nedostupné bydlení, neplacení výživného nebo chybějící systematická následná péče o děti po opuštění dětského domova. V tom tedy spočívá sociální prevence.

Co může zaměstnavatel udělat pro to, aby se prostitutky nebály změnit profesi, když dospějí k názoru, že chtějí změnit svůj život? Co jim brání v tom, aby se účastnily přijímacího řízení?

DOTAZY POTENCIÁLNÍHO ZAMĚSTNAVATELE NA TO, KDE PRACOVALY POSLEDNÍCH NĚKOLIK LET

Tyto dotazy velmi stresují ženy, které pracují jako prostitutky a chtějí změnit profesi. Strach některých prostitutek z této otázky může být tak velký, že vůbec nenajdou odvahu účastnit se přijímacího řízení. Pokud je jim v průběhu pohovoru položena tato otázka, snadno zpanikaří a začnou si vymýšlet, nebo pohovor samy ukončí. Když si začnou vymýšlet, zkušený pracovník to odhalí a získá o takové ženě negativní dojem. My nabádáme aktivní prostitutky, aby na takovou otázku odpověděly například, že je v posledních letech živil jejich partner a teď se chtějí znovu osamostatnit.

Zároveň chceme tímto požádat zaměstnavatele, aby tyto otázky ženám nepokládali a ptali se pouze na to, co konkrétně mohou ženy potenciálnímu zaměstnavateli nabídnout. **Předem děkujeme všem pracovníkům, kteří by se rozhodli ulehčit těmto ženám návrat na legální trh práce tím, že se vyvarují otázek na případnou “mezeru v životopisu”.**

NÍZKÉ SEBEVĚDOMÍ A PŘESVĚDČENÍ, ŽE NEZVLÁDNOU JINOU PRÁCI NEŽ PROSTITUCI

Psychologové a odborníci na sociální prevenci prostituce se shodují v tom, že dokonce i prostitutky s vysokoškolským vzděláním si už po několika měsících práce v prostituci přestávají věřit a jsou přesvědčené, že nezvládnou jinou práci než prostituci.

Jak vnímají samy sebe, tak je brzy začne vnímat jejich okolí. Na přijímacím pohovoru a následně také v pracovním kolektivu mohou působit zakřiknutě, nesebevědomě, nekompetentně. To může způsobit, že je jejich nadřízení, spolupracovníci a obecně lidé v jejich okolí mohou považovat za méně vzdělané a méně schopné, než ve skutečnosti jsou. To vše je může velmi znevýhodnit během přijímacího pohovoru, výběrového řízení a následně v kolektivu spolupracovníků, pokud přesto úspěšně projdou přijímacím řízením.

Jedna z prostitutek s dlouholetou praxí v prostituci a vysokoškolským vzděláním nám sdělila, že podle jejího názoru musí být desetkrát lepší než ostatní, aby uznali, že je možná z poloviny tak dobrá jako

oni. A ještě si není jistá, jestli to opravdu uznali, nebo ji respektují jen z donucení a ze strachu z těch, kteří za ní stojí a nabídli jí pomoc. Toto podle nás ukazuje, jakým pochybám a jak nízkému sebevědomí musejí prostitutky čelit a jak jim jejich okolí může nevědomky komplikovat jejich návrat na legální trh práce.

JAK POMÁHAT ŽENÁM BĚHEM POHOVORU, KDYŽ SI VŠIMNETE, ŽE JSOU NÁHLE NERVÓZNÍ A POD TLAKEM

Vedete přijímací pohovor a máte před sebou ženu, která působí, nervózně, nesebevědomě, nekompetentně a je vidět, že je zaskočena otázkou, co dělala posledních několik let a jakou má praxi? Pak je pravděpodobné, že jde o prostitutku, která chce změnit svůj život a měla by dostat šanci, ale oproti ostatním uchazečům, kteří vyzařují sebevědomí a kompetentnost, je ve značné nevýhodě. Co můžete udělat pro to, abyste jí pomohli se uklidnit a předvést se v tom nejlepším světle? Není to jednoduchá disciplína a předpokládáme, že nemáte s takovými situacemi příliš zkušeností. Přesto existují postupy, jak takové ženě během pohovoru pomáhat. Co radí v takové situaci zkušení psychologové a personalisté?

Nepochybně vás napadá, že byste ženu uklidnili slovně. Sdělili byste jí, že přece nemusí být nervózní, že jí “hlavu neutrhnete” a aby se uklidnila. Problém je v tom, že nejen na některé ženy může toto mít opačný účinek a znervózní ještě víc. Mimo jiné proto, že si uvědomí, že jste si všimli její nervozity.

Mnohem výhodnější pro vás i pro ni je:

- 1. snažit se navodit neformální atmosféru přátelského rozhovoru (aby žena téměř zapomněla, že se jedná o přijímací pohovor).**
- 2. pokládat otázky logicky tak, aby navazovaly jedna na druhou, a nepřeskakovat z tématu do tématu. To obecně pomáhá snižovat nervozitu během přijímacího pohovoru.**
- 3. neptat se přímo na předchozí praxi, ale vyzvat ženu, aby vám řekla něco o sobě, svůj příběh.** Díky tomu se žena zaměří na své silné stránky, bude mluvit o tom, v čem si je jistá, o čem skutečně mluvit chce a co jí pomůže při změně profese. Tento postup vám pomůže zejména v situaci, kdy chcete předejít tomu, že se nechtěně dotknete citlivého tématu, například tématu předchozí praxe za posledních několik let, která prostitutkám chybí.

4. ZMĚNY V ŽIVOTNÍM STYLU ŽENY PO NÁVRATU NA LEGÁLNÍ TRH PRÁCE

Žena, která odejde z prostituce, vrátí se zpět na legální trh práce a získá zaměstnání mimo prostituci, se musí vyrovnat s několika velkými změnami:

- **hospodaření s penězi** (musí si zvyknout na to, že má předem danou pevnou měsíční mzdu, počítat výdaje, sledovat, kolik utratí za nájem, za jídlo za dopravu a kolik jí zbyde na další výdaje, musí si zvyknout na to, že když překročí rozpočet, budou jí peníze chybět – většina z nich přemýšlí ze dne na den, tj. jeden den utrací a další den znovu vydělá a vyrovná rozpočet) – jedna z nejtěžších věcí po odchodu z prostituce je naučit se „vyjít“ s pevnou měsíční mzdou bez přivýdělku v prostituci – měla by si zvyknout psát veškeré výdaje a uvědomit si, kolik může měsíčně utratit, zvyknout si například schovávat účtenky, používat MHD místo taxíků, spočítat si, kolik může měsíčně utratit za oblečení a kosmetiku atd.
- **změna denního režimu** (musí se přizpůsobit rychlejšímu pracovnímu tempu, v práci mimo prostituci bývá větší tlak na výkon než v práci v prostituci, výjimečné jsou případy, kdy se žena věnuje dobrovolnické práci například v charitě a po zbytek dne si vydělává prostitucí – v takovém případě žena pociťuje spíše zklidnění, protože může „mít jen jednu práci“, za kterou zároveň pobírá mzdu) – většině žen se po odchodu z prostituce zrychlí pracovní tempo a potřebují čas, aby se s tím vyrovnaly – to by měl zaměstnavatel chápat, měl by zrychlovat pracovní tempo postupně, ale trvat na dodržování pravidel, například pracovní doby a včasných příchodů do zaměstnání
- **sebeúcta** (především pro ženu, která se vyrovnala s prostitucí pozitivně, je obtížné změnit pohled samy na sebe, přijmout, že při práci mimo prostituci musí dodržovat jiné zásady slušného chování, například nechovat se otevřeně vyzývavě ke kolegům a chovat se „jako dáma“, hlavním důvodem je, že pro tuto ženu je jedna z nejtěžších věcí vážit si sama sebe – příčinou případného nevhodného chování není u těchto žen „zlý úmysl“, ale nedostatek sebeúcty) – můžeme jim vrátit sebeúctu tak, že se k nim nechováme „jako k prostituce“, nedáváme najevo, co případně víme o jejich minulosti, dodržujeme zásady slušného chování, často chválíme za odvedenou práci

Řadu změn vnímá žena po návratu na legální trh práce jednoznačně pozitivně (tyto změny bychom měli zdůrazňovat, když chceme přesvědčit ženu k odchodu z prostituce):

- **pevná měsíční mzda** (nemusí mít obavy, jestli vydělá dost peněz na svoje výdaje, má jistotu pevné měsíční mzdy každý měsíc, starším ženám se po odchodu z prostituce může výrazně zvýšit příjem)
- **odpadá strach z prozrazení** (nemusí si vymýšlet legendy pro rodinu a přátele, kde pracuje)
- **více času na přátele a koníčky** (to souvisí se změnou denního režimu, kdy kromě práce na směny má žena více času pro sebe odpoledne a večer, takže se může věnovat přátelům nebo koníčkům)
- **více spánku** (kromě práce na směny znamená pro ženu odchod z prostituce pravidelný, delší a kvalitnější spánek – při práci v prostituci je spánek nepravidelný, často nekvalitní, někdy ženy přes den dospávají „noční směnu“ a kvůli tomu mají nepravidelný denní režim)
- **odpadá stres z menstruace** (při práci mimo prostituci nemá menstruace vliv na její měsíční výdělek, odpadá stres z používání „houbiček“ – bariér proti menstruační krvi, strach z toho, že si klient všimne menstruace, odpadají možné zdravotní problémy ze zapomenutých „houbiček“ – ty mohou způsobit otravu krve)

5. MOTIVACE PROSTITUTEK

Při motivaci prostitutek k návratu na legální trh práce vycházíme ze základních potřeb prostitutek:

- **finance na jídlo a bydlení** – u žen nad 50 let s nižšími příjmy, než průměrnou mzda v ČR (motivace tím, že si vydělají mimo prostituci více peněz, když je zařadíme do rekvalifikací)
- **potřeba postarat se o děti nebo o své blízké** – upozornit na to, že prostituce se může dědit z matky na dceru, i když to není záměr, děti se podvědomě učí, že prostituce je jeden ze způsobů, jak je možné řešit problémy, prostituce se může dědit z matky na dceru nebo mezi sourozenci, dokonce i když se v rodině přímo nemluví o práci v prostituci (motivace tím, že budeme mluvit se ženami o tom, že se jejich práce může přenést na jejich děti, i když to neplánují, a tím, že chtějí pro své děti lepší život mimo prostituci)

- **sebeúcta** – motivace u starších žen, které jsou v prostituci nespokojené, psychicky je vyčerpává nutnost tajit práci v prostituci, vymýšlet si legendu, kde pracují, pro rodinu i pro případné sexuální partnery mimo prostituci (motivace psychickou podporou – dávat najevo, že jim věříme, že zvládnou změnu profese a práci mimo prostituci)
- **seberealizace** – motivace u žen cca od 35 let a starších, které neuspokojuje, že žijí dvojí život, chtějí něco dokázat i mimo prostituci (motivace psychickou podporou ze strany Spolku pro ochranu žen, že mají na to dokázat něco i mimo prostituci, nabízet poradenství, jak si vytvořit zpětně minulost pro budoucí zaměstnavatele a jak se „postavit na vlastní nohy“)

6. JAK POMÁHAT V RESOCIALIZACI ŽENĚ, KTERÁ NASTOUPILA DO ZAMĚŠTNÁNÍ MIMO PROSTITUCI

ZAMĚŠTNAVATEL BY MĚL:

- trvat na dodržování pravidel, jako je pracovní doba a včasné příchody do práce
- postupovat od jednodušších úkolů ke složitějším, ale nedávat to najevo (pokud by dal najevo, že úkoly zjednodušuje, může se setkat s negativní reakcí ostatních kolegů nebo ženy samotné – u ženy může dojít negativní reakci, od pocitů méněcennosti a nesouhlasu k otevřené agresi - zadané úkoly pro ni samotnou nejsou jednoduché, i když je tak zaměstnavatel vnímá)
- zrychlovat pracovní tempo pozvolna a nechat ženě čas, aby se aklimatizovala
- dodržovat pravidla slušného chování (nechovat se k ní „jako k prostitutce“)
- pracovat s celým kolektivem (měl by sledovat, jestli nedochází například k sexuálnímu obtěžování této ženy nebo k nevhodnému chování ze strany kolegů)
- vyžadovat slušné chování i od ženy (sledovat, zda se naopak ona nechová nevhodně k mužským kolegům)
- chválit častěji, než je obvyklé (chválit i za maličkosti, dávat najevo, že žena dělá dobrou práci)
- kritizovat citlivě a mezi čtyřma očima
- dávat ženě najevo, že je pro zaměstnavatele její práce důležitá a že si váží její práce
- dbát na ochranu osobních údajů (pokud vedení ví o prostituční minulosti ženy, neměla by se tato informace dostat k jejím kolegům, řadovým zaměstnancům ani ven z organizace)

K TOMU, ABY SE ŽENA NEVRACELA Z LEGÁLNÍHO TRHU PRÁCE ZPĚT DO PROSTITUCE, NEJVÍCE POMÁHÁ:

- často chválit i za maličkosti
- dávat jí najevo, že je pro zaměstnavatele důležitá (není na škodu ani vyvolat dojem, že je pro zaměstnavatele téměř nepostradatelná a že o ni stojí)
- zrychlovat pracovní tempo postupně, ale nedávat to najevo ženě ani ostatním zaměstnancům
- trvat na dodržování základních pravidel, jako je pracovní doba, včasné příchody, kvalitně odvedená práce atd.
- dodržovat zásady slušného chování k ní

7. ZDROJE

<https://dragif.com/pdf/aWYH>

<https://nsp.cz/>

Peters-Kühlinger, Gabriele. 2007. Komunikační a jiné “měkké” dovednosti. Praha: Grada.

Mühleisen, Stefan. 2008. Komunikační a jiné měkké dovednosti. Praha: Grada.

Jay, Ros. 2007. Přijímací pohovor. Praha: Grada.

Matějka, Marek. 2002. Vše o přijímacím pohovoru. Praha: Grada.

Bělohávek, František. 2016. Jak vybrat správného člověka na správné místo: úspěšný personální výběr. Praha: Grada.